

27 Ιουνίου, 1991

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

GRAHAM THOMAS PREECE,

Εφεσείων,

v.

"ΕΣΤΙΑ" ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ & ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Α.Ε.,

Εφεσίβλητων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 7656).

-
- Ασφάλεια έναντι τρίτου — άρθρο 10 του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια έναντι τρίτου) Νόμου, Κεφ. 333 — Απόφαση του Ανώτερου Δικαστηρίου των Βρετανικών Κυρίαρχων Βάσεων — Κατά πόσο είναι "απόφαση" στην έννοια του όρου "judgment" στο πιο πάνω άρθρο. 5
- Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια έναντι τρίτου) Νόμος, Κεφ. 333, άρθρο 10 — Κατά πόσο το αγωγήμο δικαίωμα που προκύπτει από το εν λόγω άρθρο είναι *ex delicto* ή *ex contractu* ή *οιω- νεί ex contractu*.
- Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο — Θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων (*vested rights theory*) — Κατά πόσο αποτελεί μέρος του Κυπριακού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. 10
- Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο — Δίκαιο που διέπει το αγωγήμο δικαίωμα που προκύπτει από το άρθρο 10 του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια έναντι τρίτου) Νόμο, Κεφ. 333 — Είναι το δίκαιο που διέπει το ασφαλιστικό συμβόλαιο. 15
- Βρετανικές Κυρίαρχες Βάσεις — Καθεστώς — Δεν είναι ούτε κράτος, ούτε αποικία, αλλά περιοχές της Νήσου Κύπρου στις οποίες το Ηνωμένο Βασίλειο διατήρησε την κυριαρχία για στρατιωτικούς και αμυντικούς σκοπούς μόνο με τους περιορισμούς και προσδιορισμούς που αναφέρονται στις σχετικές διεθνείς συνθήκες και διμερή έγγραφα. 20
- Λέξεις και φράσεις — Χρήση οχήματος "σε δρόμο στην Κύπρο", σε ασφαλιστικό συμβόλαιο αυτοκινήτου — Σημαίνει δρόμο στο γεωγραφικό χώρο της Κύπρου που περιλαμβάνει την Κυπριακή Δημοκρατία και τις Κυρίαρχες Περιοχές των Βάσεων. 25

Ο εφεσείων ήταν επιβάτης σε αυτοκίνητο, που συγκρούστηκε με φορτηγό μέσα στην περιοχή των Βρετανικών Βάσεων στον

κύριο δρόμο Λάρνακας-Αμμοχώστου παρά τον Άγιο Νικόλαο. Επειδή και οι δύο οδηγοί των οχημάτων ήσαν κάτοικοι των Βάσεων, δικαιοδοσία για εκδίκαση της υπόθεσης είχαν τα Δικαστήρια των Βάσεων. Ο οδηγός του φορτηγού ήταν ασφαλισμένος έναντι 5 τρίτου από τη εφεσίβλητη ασφαλιστική εταιρεία, που είχε άδεια διεξαγωγής ασφαλιστικών εργασιών τόσο από τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας, όσο και από τις αρμόδιες αρχές των Βάσεων. Στις Βάσεις ίσχυε πανομοιότυπη νομοθεσία όπως ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια έναντι τρίτου) Νόμος, Κεφ. 333, 10 που είχε θεσπισθεί υπό μορφή Ordinance από τις αρμόδιες αρχές των Βάσεων. Στο ασφαλιστικό συμβόλαιο μεταξύ του οδηγού του φορτηγού και της εφεσίβλητης αναφερόταν ρητά ότι αυτό διέπετο από τον περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια έναντι τρίτου) Νόμο, 1954, δηλαδή το Κεφ. 333 των Νόμων της Κύπρου, δηλαδή το δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η κάλυψη ήταν για 15 χρήση του οχήματος "σε δρόμο στην Κύπρο".

Η αγωγή του εφεσεύοντα εκδικάσθηκε τελικά από το Ανώτερο Δικαστήριο των Βάσεων, που του επιδίκασε ποσό £169.937,10 20 σεντ αποζημιώσεις συν τόκο και £22.952,93 σεντ έξοδα. Η απόφαση δεν πληρώθηκε και έτσι ο εφεσεύων (που είχε δώσει τη σχετική ειδοποίηση στην εφεσίβλητη κατά την έναρξη της διαδικασίας στα Δικαστήρια των Βάσεων) κίνησε αγωγή εναντίον της εφεσίβλητης βασιζόμενος στο άρθρο 10 του Κεφ. 333, ή του Ordinance των Βάσεων. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού βρήκε ότι η φράση "σε 25 δρόμο στη Κύπρο" σήμαινε δρόμο στον γεωγραφικό χώρο της Κύπρου, δηλαδή τόσο στην Κυπριακή Δημοκρατία όσο και στις Βάσεις, και ότι το δίκαιο που διείλε το ασφαλιστικό συμβόλαιο ήταν αυτό της Κυπριακής Δημοκρατίας, έκρινε ότι η απαίτηση του εφεσεύοντα μπορούσε να βασιστεί μόνο στο Κεφ. 333, ότι η λέξη 30 "judgment" στο άρθρο 10 αυτού σήμαινε απόφαση Δικαστηρίου της Δημοκρατίας μόνο, και απέρριψε την αγωγή. Ο εφεσεύων υπέβαλε έφεση βασιζόμενος στην θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων (vested rights theory) στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο και ισχυριζόμενος ότι το εφαρμοστέο δίκαιο ήταν το *lex loci delicti* και ότι εν 35 πάσει περιπτώσει η λέξη "judgment" στο άρθρο 10 του Κεφ.333 περιλαμβάνει και αποφάσεις των Δικαστηρίων των Βάσεων, ενόψει και της ιδιάζουσας σχέσης μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και των Βάσεων.

Αποφασίσθηκε ότι

40 (α) Η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων (vested rights theory) δεν υιοθετείται από το τωρινό Αγγλικό Κοινοδίκαιο και, κατά συνέπεια; δεν γίνεται δεκτή από το Κυπριακό δίκαιο.

(β) Το αγωγήμο δικαίωμα που προκύπτει από το άρθρο 10 του 45 περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια έναντι τρίτου) Νόμο, Κεφ. 333, δεν είναι *ex delicto* ούτε *ex contractu*, αλλά είναι οιωονεί *ex contractu*, και διέπεται από το δίκαιο που διέπει το ασφαλιστικό συμβόλαιο, που στην προκειμένη περίπτωση ήταν το Κυπριακό

δίκαιο που αναφερόταν ρητά στο συμβόλαιο σαν το διέπον δίκαιο. Κατά συνέπεια, η αξίωση του εφεσείοντα μπορούσε να βασισθεί μόνο στο άρθρο 10 του Κεφ. 333.

(γ) Η λέξη "judgment" στο άρθρο 10 του Κεφ. 333, λαμβανομένων υπόψη των προνοιών του Συντάγματος για την άσκηση της δικαστικής εξουσίας στη Δημοκρατία και του όλου κειμένου του Νόμου, σημαίνει απόφαση αρμοδίου Δικαστηρίου της Δημοκρατίας και δεν είναι δυνατό να επεκτείνεται σε αποφάσεις δικαστηρίων εκτός της επικράτειας της Δημοκρατίας. Οι Κυρίαρχες Περιοχές των Βάσεων, αν και δεν είναι κράτος, ούτε αποικία, αλλά περιοχές στις οποίες το Ηνωμένο Βασίλειο διατήρησε την κυριαρχία για στρατιωτικούς και αμυντικούς σκοπούς μόνο με τους περιορισμούς και προσδιορισμούς που αναφέρονται στις σχετικές διεθνείς συνθήκες και διμερή έγγραφα, δεν αποτελούν μέρος της επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας.

*Η έφεση απορρίφθηκε
χωρίς διαταγή για έξοδα.*

Per Curiam: Υπάρχει μία ανωμαλία, που προξενεί αδικία στον εφεσείοντα. Δεν υπάρχει τρόπος αμοιβαιότητας εκτέλεσης των αποφάσεων των Δικαστηρίων της Δημοκρατίας στις Βάσεις ή το αντίθετο. Το θέμα χρειάζεται κάποια ρύθμιση. Οι κυβερνήσεις της Δημοκρατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν το βάρος για την εξεύρεση ικανοποιητικής λύσης προς αμοιβαίο όφελος.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Hall v. National & General Insurance Co. Ltd. (1967) V.R. 355.

Loucks v. Standard Oil Co. [1918] 224 N.Y. 99.

Stewart v. Honey (1972) 2 S.A.S.R. 585.

Hodge v. Club Motor Insurance Agency Pty Ltd. and Australian Motor Insurers Ltd. [1974] 7 S.A.S.R. 86.

Tan v. Durham (1966) S.A.S.R. 143.

Ryder v. Hartford Insurance Co. (1977) V.R. 257.

Philipps v. Eyre [1870] L.R.6 Q.B.1.

Plozza v. South Australian Insurance Co. Ltd. (1963) S.A.S.R. 122.

Babcock v. Jackson [1963] 2 Lloyd's Rep. 286.

Έφεση.

Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του

5 Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Χατζητσαγγάρης, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 18 Μαΐου, 1988 (Αρ. Αγωγής 2315/87) με την οποία απορρίφθηκε η αξίωσή του εναντίον της εναγομένης ασφαλιστικής εταιρείας για 10 £169.937,10 σεντ και £22.952,93 σεντ, ποσά τα οποία το Ανώτερο Δικαστήριο των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων Ακρωτηρίου και Δεκέλειας διέταξε τον Ανδρέα Χατζηγεωργίου να πληρώσει στον ενάγοντα ως αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες, απώλεια και ζημιά λόγω αμελούς οδήγησης.

Κ. Ερωτοκρίτου με Κ. Σταματίου (κα), για τον εφεσεϊόντα.

Κ. Μιχαηλίδης με Α. Ερωτοκρίτου, για τους εφεσίβλητους.

15 *Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Δ. Παπαδοπούλου (κα), Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α και Λ. Δημητριάδου (Δ/δα), Δικηγόρο της Δημοκρατίας, ως φίλος του Δικαστηρίου.*

Cur. adv. vult.

20 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την απόφαση του Δικαστηρίου. Το πλήρες Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας απέρριψε την αξίωση του εφεσεϊόντα εναντίον της εφεσίβλητης ασφαλιστικής εταιρείας για £169.937,10 σεντ με 25 τόκο 6% από 20 Μαΐου, 1986 και £22.952,93 σεντ έξοδα, ποσά τα οποία το Ανώτερο Δικαστήριο των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων Ακρωτηρίου και Δεκέλειας διέταξε τον Ανδρέα Χατζηγεωργίου να πληρώσει στον εφεσεϊόντα ως αποζημιώσεις για σωματικές βλάβες, απώλεια και 30 ζημιά λόγω αμελούς οδήγησης.

30 Τα γεγονότα είναι απλά και δεν αμφισβητούνται.

Στις 24 Απριλίου, 1979, ο εφεσεϊών ήταν επιβάτης σε βρετανικό λάντ ρόβερ με αριθμό εγγραφής 38 FM 58, το οποίο οδηγείτο στον κύριο δρόμο Λάρνακας-Αμμοχώστου

μέσα στην περιοχή της βάσης Δεκέλειας προς τον Άγιο Νικόλαο. Ο Ανδρέας Χατζηγεωργίου οδηγούσε στον ίδιο δρόμο και την ίδια κατεύθυνση το ιδιωτικό φορτηγό αυτοκίνητο με αριθμό εγγραφής DF 837 με προορισμό τον τόπο διαμονής του - το Δασάκι Άχνας. Τα δύο οχήματα συγκρούστηκαν όταν το φορτηγό έστριβε προς δεξιά πάροδο και το λάντ ρόβερ προσπαθούσε να το προσπεράσει. Ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης ο εφeseίων υπέστη σωματικές βλάβες, απώλεια και ζημία. Η εφεσίβλητη εταιρεία είχε άδεια, με βάση τους περί Ασφαλιστικών Εταιρειών Νόμους του 1967 έως 1976, (Αρ. 29/67, 85/69 και 29/76), ασκήσεως ασφαλιστικών επιχειρήσεων στη Δημοκρατία της Κύπρου, στους κλάδους, μεταξύ άλλων, ατυχημάτων και μηχανοκινήτων οχημάτων. Η έδρα και το εγγεγραμμένο γραφείο της εφεσίβλητης είναι η Λευκωσία.

Ο Έφορος Ασφαλειών της Δημοκρατίας της Κύπρου, σύμφωνα με ακολουθούμενη διαδικασία, πρόδηλα ενόψει της πρόνοιας του Παραρτήματος "Ο" της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως, πληροφορεί τον Διοικητή των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων, (οι "Βάσεις"), για την έκδοση, ακύρωση ή ανάκληση άδειας ασφαλιστικής εταιρείας για άσκηση ασφαλιστικών επιχειρήσεων στη Δημοκρατία. Ο Διοικητής εκδίδει τότε το δικό του διάταγμα.

Η διαδικασία αυτή ακολουθήθηκε στην περίπτωση της εφεσίβλητης ασφαλιστικής εταιρείας.

Με βάση το Άρθρο 2 του Motor Vehicles (Third Party Insurance) Ordinance των Βάσεων ο Διοικητής τους εξέδωσε το Motor Vehicles (Third Party Insurers) (Consolidation) Order 1979 που δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα 3 της The Sovereign Base Areas Gazette Αρ. 516 της 10ης Ιανουαρίου, 1979, με το οποίο η εφεσίβλητη εγκρίθηκε ως ασφαλιστής όπως ορίζεται στο Άρθρο 2 του Ordinance.

Στις 12 Απριλίου, 1979, η εφεσίβλητη εξέδωσε ασφαλιστήριο συμβόλαιο Νο. M/21395 στο όνομα του πιο πάνω Ανδρέα Χατζηγεωργίου και Πιστοποιητικό Ασφάλειας για το όχημα DF 837 για την περίοδο 12 Απριλίου, 1979 μέχρι 11 Ιουλίου, 1979, σύμφωνα με τον περί Μηχανοκι-

νήτων Οχημάτων (Ασφάλεια υπέρ Τρίτου) Νόμο, Κεφ. 333, (ο "Νόμος"). Η κάλυψη ήταν για τη χρήση του οχήματος "σε δρόμο στην Κύπρο".

5 Το πρωτόδικο Δικαστήριο στην παρούσα υπόθεση απέδωσε στον όρο αυτό τη σημασία δρόμου σε ολόκληρη τη νήσο και αποφάσισε, δίδοντας λόγους, ότι η ασφάλεια αυτή κάλυπτε τη χρήση του οχήματος DF 837 στο γεωγραφικό χώρο της Κύπρου που περιλαμβάνει τη Δημοκρατία της Κύπρου και τις Βάσεις.

10 Επειδή ο εφεσείων και ο οδηγός του φορτηγού ήταν κάτοικοι της βάσης Δεκέλειας και το δυστύχημα συνέβηκε μέσα σ' αυτή, τα Δικαστήρια της Δημοκρατίας δεν είχαν δικαιοδοσία. Για το λόγο αυτό, αγωγή που καταχωρίστηκε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λάρνακας από τον εφεσείοντα 15 εναντίον του οδηγού του φορτηγού αποσύρθηκε.

Στις 9 Φεβρουαρίου, 1983, ο εφεσείων καταχώρισε αγωγή εναντίον του οδηγού του ιδιωτικού φορτηγού DF 837 στο Δικαστήριο των Κυρίαρχων Βάσεων Ακρωτηρίου και Δεκέλειας.

20 Στις 14 Φεβρουαρίου, 1983, ο δικηγόρος του εφεσείοντα έστειλε με διπλοσυστημένο ταχυδρομείο στην "Estia Insurance Co. Ltd." στη Λευκωσία, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλεια 25 υπέρ Τρίτου), Νόμου, Κεφ. 333, ειδοποίηση στην οποία ανέφερε την αγωγή, το δυστύχημα και τα οχήματα που συγκρούστηκαν. Εσώκλεισε αντίγραφο του κλητηρίου (βλ. Τεκμήριο 8).

30 Το πιο πάνω Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση υπέρ του ενάγοντα και εναντίον του εναγομένου, ο οποίος την εφεσίβαλε στο Ανώτερο Δικαστήριο των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων Ακρωτηρίου και Δεκέλειας.

35 Το Ανώτερο Δικαστήριο στις 25 Νοεμβρίου, 1986, εξέδωσε την τελική απόφαση με την οποία ο εναγόμενος διατάχθηκε να πληρώσει στον εφεσείοντα στην παρούσα διαδικασία £169.937,10 σεντ με τοκο 6% από 20 Μαΐου, 1986

και £22.952,93 σεντ έξοδα - (βλ. Τεκμήρια 7 και 15).

Επειδή τα ποσά της απόφασης δεν πληρώθηκαν ο εφεσείων καταχώρισε στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας αγωγή εναντίον της εφεσίβλητης ασφαλιστικής εταιρείας με την οποία αξιώνει τα πιο πάνω ποσά.

5

Το νομικό έρεισμα της αγωγής, όπως εκτίθεται στην έκθεση απαιτήσεως, είναι το Άρθρο 10 του Νόμου και ή το Άρθρο 10 του Motor Vehicles (Third Party Insurance) Ordinance των Βάσεων, ("Ordinance").

Ο δικηγόρος του εφεσείοντα δήλωσε ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι βάσισε την αγωγή του στο Ordinance και όχι στο Νόμο της Δημοκρατίας.

10

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε ότι το δίκαιο που διέπει την ασφάλεια, με βάση το οποίο πρέπει να αποφασιστεί η παρούσα υπόθεση, είναι το δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

15

Το Δικαστήριο αναφέρθηκε στο Άρθρο 10 Νόμου, το ουσιαστικό μέρος του οποίου έχει:-

"10. (1) If after a certificate of insurance has been issued under the provisions of subsection (4) of section 4 in favour of the person by whom a policy has been effected, judgment in respect of any such liability as is required to be covered by a policy issued under the provisions of paragraph (b) of subsection (1) of section 4, being a liability covered by the terms of the policy, is obtained against any person insured by the policy then, notwithstanding that the insurer may be entitled to avoid or cancel, or may have avoided or cancelled the policy, the insurer shall, subject to the provisions of this section, pay to the persons entitled to the benefit of such judgment any sum payable thereunder in respect of the liability, including any sum payable in respect of costs and any sum payable by virtue of any Law in respect of interests on that sum or judgment."

20

25

30

Ερμήνευσε τον όρο "judgment" (απόφαση) ως απόφαση μόνο αρμόδιου Δικαστηρίου της Δημοκρατίας. Επειδή η απόφαση στην οποία στηρίχτηκε ο ενάγων ήταν απόφαση του Δικαστηρίου των Βάσεων η αγωγή απορρίφθηκε.

5 Η έφεση αυτή στρέφεται εναντίον της πιο πάνω πρωτόδικης απόφασης.

Επειδή στην παρούσα έφεση εγείρονται σοβαρότατα νομικά θέματα δημόσιου ενδιαφέροντος που έχουν σχέση και με το νομικό καθεστώς των Βρετανικών Βάσεων 10 στην Κύπρο, το Δικαστήριο κάλεσε το Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας ως *amicus curiae* να εκφέρει τη γνώμη του πάνω σ' αυτά.

Ο δικηγόρος του εφεσείοντα εισηγήθηκε ότι, με βάση το 15 'Άρθρο 10 του Ordinance, όλες οι προϋπόθεσεις του οποίου έχουν ικανοποιηθεί με την έκδοση της απόφασης του Ανώτερου Δικαστηρίου των Βάσεων, δημιουργείται οφειλή - *obligatio*, την οποία ο εφεσείων μετέφερε και διεκδικεί μέσα στη Δημοκρατία της Κύπρου, όπου η εφεσίβλητη εταιρεία έχει έδρα και εγγεγραμμένο γραφείο και 20 διεξάγει τις εργασίες της. Στήριξε την εισήγηση του αυτή στη θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων και έκαμε αναφορά σε αριθμό Αυστραλιανών και Αμερικάνικων υποθέσεων. (Βλ., *Hall v. National & General Insurance Co. Ltd.* [1967] V.R. 355, *Loucks v. Standard Oil Co.* [1918] 224 25 N.Y. 99, *Stewart v. Honey* (1972) 2 S.A.S.R. 585 και *Hodge v. Club Motor Insurance Agency Pty. Ltd. and Australian Motor Insurers Ltd.* [1974] 7 S.A.S.R. 86.) Παραλλήλως τις Πολιτείες της Αυστραλιανής Συμπολιτείας με την Κυπριακή Δημοκρατία και τις Βάσεις.

30 Ισχυρίστηκε περαιτέρω ότι η λέξη "judgment" (απόφαση) στο 'Άρθρο 10 του Νόμου περιλαμβάνει δικαστική απόφαση που εκδίδεται από Δικαστήριο των Βάσεων - εκτός της Δημοκρατίας.

35 Αναφέρθηκε στην ιδιάζουσα κατάσταση του καθεστώτος των Βάσεων και είπε ότι δεν υπάρχει μηχανισμός εκτέλεσης αποφάσεων των Δικαστηρίων των Βάσεων στη

Δημοκρατία και αντίστροφα. Ισχυρίστηκε ότι το δίκαιο που εφαρμόζεται σε υποθέσεις όπως η παρούσα είναι το Lex Loci Delicti ή και το δίκαιο της χώρας με την οποία οι διάδικοι έχουν την πιο στενή σχέση.

Ο κ. Μιχαηλίδης για την εφεσίβλητη εισηγήθηκε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι ανεξάρτητη πολιτεία στην οποία το εφαρμοζόμενο δίκαιο καθορίζεται στο Σύνταγμα και στους περί Δικαστηρίων Νόμους του 1960 μέχρι 1991. 5

Οι Βάσεις συνεχίζουν να αποτελούν αποικία του Αγγλικού Στέμματος όπως ήταν και το υπόλοιπο μέρος της νήσου από τις 5 Νοεμβρίου, 1914. Βάσισε τον ισχυρισμό του στο Halsbury's Laws of England 4η Έκδοση, Τόμος 6, παράγραφοι 1107, 1108. 10

Το Ordinance των Βάσεων, έστω και αν είναι ταυτόσημο με τον Κυπριακό Νόμο, δεν έχει εφαρμογή στη Δημοκρατία της Κύπρου, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι είναι διαφορετική επικράτεια, ξένη χώρα που έχει διαφορετικό νομοθετικό όργανο. 15

Το τρίτο πρόσωπο, ο εφεσείων, δεν έχει απ' ευθείας αγωγήμο δικαίωμα εναντίον της ασφαλιστικής εταιρείας εκτός του δικαιώματος που δημιουργείται από την ειδική πρόνοια του Άρθρου 10 του Νόμου - (βλ. Halsbury's Laws of England 4η Έκδοση, Τόμος 25, παράγραφος 768 και επόμενα). 20

Εάν το Ordinance, το οποίο είναι ξένο νομοθέτημα, δημιουργεί δικαίωμα, το δικαίωμα αυτό δεν μπορεί να μεταφερθεί και να διεκδικηθεί στην Κυπριακή Δημοκρατία. 25

Έκαμε αναφορά στις ίδιες αποφάσεις Αυστραλίας και Αμερικής που παρέθεσε ο κ. Ερωτοκρίτου. Τις διέκρινε όμως από τα γεγονότα τους, τις χώρες στις οποίες αποφασίστηκαν, τη συνταγματική δομή και το συνομοσπονδιακό σύστημα των χωρών εκείνων. Απέρριψε τη θεωρία των κερτημένων δικαιωμάτων. Εισηγήθηκε ότι, εφόσον το αρμόζον δίκαιο στην παρούσα υπόθεση του ασφαλιστικού εγγράφου και του πιστοποιητικού είναι το Κυπριακό 30 35

5 Δίκαιο, το θέμα διέπεται μόνο από το Άρθρο 10 του Νόμου. Δικαίωμα που δημιουργήθηκε σε άλλη χώρα δεν μπορεί να μεταφερθεί στην Κύπρο για να διεκδικηθεί με βάση το Νόμο. Αναφέρθηκε για υποστήριξη της εισήγησης του στο Dicey & Morris "The Conflict of Laws" 10η Έκδοση, σελ. 960, 961 και 11η Έκδοση σελ. 1399, 1400.

10 Επομένως, δικαίωμα αγωγής εναντίον της ασφαλιστικής εταιρείας από παθόντα υπάρχει μόνο αν οι προϋποθέσεις και προσδιορισμοί που ορίζονται στο Άρθρο 10 του Νόμου ικανοποιούνται.

"Απόφαση" σημαίνει μόνο απόφαση Δικαστηρίου που λειτουργεί και ασκεί δικαιοδοσία στη Δημοκρατία με βάση το Σύνταγμα και τους Νόμους της Δημοκρατίας.

15 Αν ο εφεσείων έχει οποιοδήποτε δικαίωμα, κάτω από το Άρθρο 10 του Ordinance, το δικαίωμα αυτό πρέπει να το διεκδικήσει στα Δικαστήρια των Βάσεων στις οποίες ισχύει το Ordinance.

20 Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, εκφράζοντας τη γνώμη του ως φίλος του Δικαστηρίου, είπε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία αποτελεί ξεχωριστή κρατική οντότητα. Είναι μέρος της νήσου Κύπρου. Οι δύο Κυρίαρχες Περιοχές των Βάσεων δεν αποτελούν αποικία, αλλά περιοχές που διατηρήθηκαν κάτω από Βρετανική κυριαρχία για να χρησιμοποιούνται μόνο ως στρατιωτικές βάσεις και τίποτε πέραν τούτου. Αναφέρθηκε στα πρακτικά της συνεδρίας των αντιπροσώπων της Μεγάλης Βρετανίας, της Ελλάδας και της Τουρκίας της 13ης Φεβρουαρίου, 1959, στα οποία βρίσκονται δηλώσεις του Υπουργού των Εξωτερικών της Μεγάλης Βρετανίας προς αυτή την κατεύθυνση, στο προοίμιο και το ουσιαστικό περιεχόμενο της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως και στο Παράρτημα "Ο" της Συνθήκης που περιέχει Δήλωση της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου αναφορικά με τη διοίκηση των Βάσεων.

35 Αναφέρθηκε στη νομοθεσία των Βάσεων και την ταυτότητα των δύο σχετικών νομοθεσιών, του Νόμου και του Ordinance των Βάσεων. Έκαμε ευρεία αναφορά στα συγ-

γράμματα και τη νομολογία για τη θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων. Είναι φανερό ότι η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων δεν αποτελεί μέρος του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου της Αγγλίας. Οι δε συγγραφείς στη Γαλλία και στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής την έχουν ουσιαστικά καταστρέψει.

5

Ο J.H.C. Morris στο σύγγραμμα του "The Conflict of Laws" 3η Έκδοση σελ. 507 και επόμενα κάμνει μια αναδρομή στην ιστορία της θεωρίας αυτής, αναφέρεται στα συγγράμματα και στη νομολογία και καταλήγει στη σελ. 510: "We may as well admit it: the vested rights theory is dead."

10

Ο Γενικός Εισαγγελέας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων υπήρχε και εφαρμόζοταν αλλά σήμερα, υπό το φως των σύγχρονων αντιλήψεων, χάνει έδαφος.

15

Αναφορικά με την έννοια της λέξης "judgment" (απόφαση) στο Άρθρο 10 του Νόμου, είπε ότι αυτή πρέπει να αποφασιστεί με βάση το δίκαιο που το Δικαστήριο θα εφαρμόσει στην παρούσα υπόθεση, αλλά δεν έλαβε θέση ενόψει της ιδιότητας με την οποία παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο.

20

Η νήσος Κύπρος ήταν από 5 Νοεμβρίου, 1914, με μονομερή πράξη του Ηνωμένου Βασιλείου (Περί Κύπρου (Προσάρτηση) Διάταγμα εν Συμβουλίω) και τη Διεθνή Συνθήκη της Λωζάνης του 1923, αποικία του Ηνωμένου Βασιλείου. Ύστερα από αγώνα των Κυπρίων, στις 11 Φεβρουαρίου, 1959, οι Πρωθυπουργοί της Ελλάδας και της Τουρκίας κατέληξαν στη Ζυρίχη σε συμφωνία για την εγκαθίδρυση ανεξάρτητης Κυπριακής Δημοκρατίας και τη βασική δομή της. Το έγγραφο αυτό παρουσιάστηκε στην Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Έγιναν διαβουλεύσεις μεταξύ των τριών κυβερνήσεων. Στη συνεδρία των Υπουργών Εξωτερικών των τριών χωρών που έγινε στις 13 Φεβρουαρίου, 1959, ο Υπουργός Εξωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου είπε ότι οι συνάδελφοι του στην Αγγλική Κυβέρνηση κατ' αρχή συμφωνούσαν με τις Ελληνο-

25

30

35

τουρκικές προτάσεις "subject to the satisfactory safeguarding of the following British defence requirements:-

5 (a) Her Majesty's Government would require to retain British sovereignty over two main areas, at Akrotiri-Episkopi and at Dhekhelia- Pergamos-Ayios Nicolaos....."

10 Στις 17 Φεβρουαρίου, 1959, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έκαμε Δήλωση η οποία προσυπογράφηκε στις 19 Φεβρουαρίου, 1959, από τους Υπουργούς Εξωτερικών της Ελλάδας και της Τουρκίας και τους Αντιπροσώπους των δύο Κοινοτήτων της Κύπρου. (Βλ. Cmnd. 679).

Το ουσιαστικό μέρος της Δήλωσης της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου για την παρούσα υπόθεση έχει:-

15 "B. That, with the exception of two areas at (a) Akrotiti - Episkopi - Paramali, and (b) Dhekelia - Pergamos - Ayios Nicolaos - Xylophagou, which will be retained under full British sovereignty, they are willing to transfer sovereignty over the Island of Cyprus to the Republic of Cyprus subject to the following conditions:-

20

25 (1) that such rights are secured to the United Kingdom Government as are necessary to enable the two areas as aforesaid to be used effectively as military bases, including among others those rights indicated in the Annex attached, and that satisfactory guarantees are given by Greece, Turkey and the Republic of Cyprus for the integrity of the areas retained under British sovereignty and the use and enjoyment by the United Kingdom of the rights referred to above;"

30 Η δεύτερη παράγραφος του προοιμίου της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει:-

"Desiring to make provisions to give effect to the Declaration made by the Government of the United Kingdom on the 17th of February, 1959, during the

Conference at London, in accordance with the subsequent Declarations made at the Conference by the Foreign Ministers of Greece and Turkey, by the Representative of the Greek Cypriot Community and by the Representative of the Turkish Cypriot Community;" 5

Η παράγραφος 2 του Άρθρου 2 της ίδιας Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως έχει:-

"(2) The Republic of Cyprus shall co-operate, fully with the United Kingdom to ensure the security and effective operation of the military bases situated in the Akrotiri Sovereign Base Area and the Dhekelia Sovereign Base Area, and the full enjoyment by the United Kingdom of the rights conferred by this Treaty." 10

Το Παράρτημα "Ο" στη Συνθήκη είναι η Δήλωση της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου αναφορικά με τη Διοίκηση των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων. Στην πρώτη παράγραφο διακηρύσσεται ότι οι κύριοι σκοποί είναι η αποτελεσματική χρήση των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων ως στρατιωτικών βάσεων. Στην παραγράφο 2 η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας δηλώνει ότι σκοπός της είναι η χρήση των δύο περιοχών ως στρατιωτικών βάσεων. Ως εκ τούτου, δηλώνει και αναλαμβάνει να μην τις αναπτύξει για οποιουδήποτε άλλους εκτός για στρατιωτικούς σκοπούς· να μην δημιουργήσει ή διοικήσει "αποικίες"· να μην δημιουργήσει τελωνειακούς σταθμούς ή συνοριακά εμπόδια μεταξύ των Βάσεων και της Δημοκρατίας· να μην δημιουργήσει ή επιτρέψει την εγκαθίδρυση μη στρατιωτικής (civilian), εμπορικής ή βιομηχανικής επιχειρήσεως εκτός όσων συνδέονται με τις στρατιωτικές ανάγκες και να μην επηρεάσει την οικονομική, εμπορική ή βιομηχανική ενότητα και ζωή της νήσου να μην εγκαθιδρύσει εμπορικά ή πολιτικά λιμάνια ή αεροδρόμια να μην επιτρέψει νέα εγκατάσταση πληθυσμού στις Βάσεις εκτός για προσωρινούς σκοπούς και να μην απαλλοτριώνει ιδιωτική περιουσία μέσα στις Βάσεις εκτός για στρατιωτικούς σκοπούς επί πληρωμή εύλογης αποζημίωσης. 15 20 25 30 35

Η παράγραφος 3 αρχίζει:-

"3. With these purposes in mind, and subject to their military requirements and security needs, Her Majesty's Government make the following declaration of intention"

5 Ακολουθεί λεπτομερής Δήλωση για 19 επί μέρους θέματα.

10 Σχετικά με το μέλλον των περιοχών των Βάσεων, τυπική Νότα - επιστολή των Αντιπροσώπων των δύο Κοινοτήτων, οι οποίοι με την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας κατείχαν τα αξιώματα του Προέδρου και Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας, ανέφερε:-

15 "... In the event however, that the Government of the United Kingdom, in view of changes in their military requirements, should at any time decide to divest themselves of the aforesaid sovereignty or effective control over the Sovereign Base Areas, or any part thereof, it is understood that such sovereignty or control shall be transferred to the Republic of Cyprus."

20 Σ' απάντηση η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου επανέλαβε το περιεχόμενο της Νότας του Προέδρου και Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας και δήλωσε ότι είναι σε πλήρη συμφωνία με τις απόψεις που περιέχονται στη Νότα αυτή.

25 Με βάση τις αρχές που διέπουν την ερμηνεία των Διεθνών Συνθηκών τα travaux preparatoires είναι βοήθημα για σκοπούς ερμηνείας. (Βλ., Oppenheim's-Lauterpacht "International Law" 7η Έκδοση σελ. 950 και 957 McNair "The Law of Treaties" (1961) σελ. 380· D.P. O'Connell "International Law" (1970) σελ. 262). Το προοίμιο της Συνθήκης είναι επίσης βοήθημα της ερμηνείας ειδικά για τον καθορισμό του σκοπού της. (Βλ., D.P. O'Connell "International Law", (ανωτέρω), 259. Παράβαλε Άρθρο 31 και 32 της Σύμβασης της Βιέννης επί του Δικαίου των Συνθηκών. Η σύμβαση αυτή κυρώθηκε από την Κυπριακή
30 Δημοκρατία με τον Κυρωτικό Νόμο 62/76). Δηλώσεις και
35 Παραρτήματα αποτελούν μέρος της Συνθήκης και εν πάση

περιπτώσει δηλούν την αντίληψη των μερών για τους όρους της Συνθήκης. (Βλ. D.P. O'Connell, (ανωτέρω), σελ. 198-203 Oppenheim's-Lauterpacht, (ανωτέρω), σελ. 907, 908).

Η νήσος Κύπρος που περιλαμβάνει τα χωρικά ύδατα 5
και όλα τα νησιά και νησάκια, (islands and islets), ήταν
μέχρι την ημέρα της εγκαθίδρυσης της Κυπριακής Δημο-
κρατίας - 16 Αυγούστου, 1960, αποικία του Ηνωμένου
Βασιλείου.

Οι δύο περιοχές των Βάσεων με τη Συνθήκη Εγκαθι- 10
δρύσεως παρέμειναν κάτω από την επικυριαρχία του
Ηνωμένου Βασιλείου. Το προηγούμενο καθεστώς των πε-
ριοχών αυτών, μέρος της αποικίας της Κύπρου, έπαυσε
να υφίσταται. Το καθεστώς των Βάσεων καθορίζεται, ρυθ- 15
μίζεται και διέπεται από τη Συνθήκη Εγκαθιδρύσεως περι-
λαμβανομένων Δηλώσεων, Παραρτημάτων και Νότων που
αντηλλάγησαν. Το όνομα των περιοχών αυτών ελέγχεται
από τη λέξη "base", (βάση), το οποίο καθαρά δηλώνει 15
στρατιωτική χρήση. Με βάση την τελεολογική μέθοδο και
τις αρχές ερμηνείας, που αναφέρθηκαν πιο πάνω, δεν 20
υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι οι Κυρίαρχες Περιοχές των
Βάσεων δεν είναι ούτε κράτος, ούτε αποικία. αλλά περιο-
χές της νήσου Κύπρου στις οποίες το Ηνωμένο Βασίλειο
κατά το χρόνο της εγκαθίδρυσης της Δημοκρατίας της Κύ- 25
πρου για στρατιωτικούς και αμυντικούς σκοπούς μόνο
διατήρησε την επικυριαρχία με τους περιορισμούς και
προσδιορισμούς που αναφέρονται στα πιο πάνω διεθνή
και διμερή έγγραφα.

Ο περί Κύπρου Νόμος, 1960, (Cyprus Act 1960 8 & 9 30
Eliz. 2 Ch. 52), εξουσιοδότησε στην εσωτερική έννομη τάξη
του Ηνωμένου Βασιλείου, την εγκαθίδρυση της Κυπρια-
κής Δημοκρατίας για εκτέλεση Διεθνούς Συμφωνίας. Με
βάση αυτόν εκδόθηκε το Διάταγμα εν Συμβουλίω Αριθμός
1369 του 1960 το οποίο προβλέπει για τη διοίκηση των 35
Βάσεων και την άσκηση νομοθετικής εξουσίας σ' αυτές
από το Διοικητή τους.

Με το συνδυασμό του Άρθρου 5 (1) (2) του Διατάγμα-

5 τος εν Συμβουλίω του 1960 Αρ. 1369, ημερομηνίας 3 Αυγούστου, 1960, με ισχύ από 16 Αυγούστου, 1960, ημέρα εγκαθίδρυσης της Δημοκρατίας της Κύπρου και το The Laws (Adaptation and Interpretation) (Consolidation and Extension) Ordinance 1968, Ordinance 5 του 1968 που δημοσιεύτηκε στο Παράρτημα No. 2 της The Sovereign Base Areas Gazette Αρ. 237 της 9 Απριλίου, 1968, σελ. 35, ο Νόμος ο οποίος ίσχυε στην πρώην αποικία Κύπρο - τη νήσο Κύπρο - και συνέχισε να ισχύει στη Δημοκρατία της

10 Κύπρου με βάση το Άρθρο 188 του Συντάγματος, θεσπίστηκε με αναφορά και αποτελεί νομοθεσία των Κυρίαρχων Περιοχών των Βάσεων. Έτσι η νομοθεσία για υποχρεωτική ασφάλεια μηχανοκινήτων οχημάτων υπέρ τρίτου είναι η ίδια, με διαφορετική βεβαίως νομοθετική

15 προέλευση και τοπική έκταση ισχύος.

Το δικαίωμα που δημιουργείται από το Άρθρο 10, (βλ. ανωτέρω το κείμενο του Νόμου), των δύο νομοθεσιών δεν είναι *ex delicto* ούτε ακριβώς και *ex contractu*. Είναι ένα ιδιόρρυθμο δικαίωμα το οποίο απορρέει από το νόμο και

20 είναι οιωνεί *ex contractu*. Δεν έχει άμεση σχέση με το αστικό αδίκημα που προκάλεσε το θάνατο ή τις προσωπικές βλάβες του θύματος.

Με το Κοινοδίκαιο ο παθών δεν είχε δικαίωμα αγωγής εναντίον των ασφαλιστών οι οποίοι ανέλαβαν να αποζημιώσουν τον αδικοπραγούντα (βλ. Halsbury's Laws of

25 England 4η Έκδοση, Τόμος 25, σελ. 768).

Η ασφαλιστική εταιρεία δεν έχει ενοχή από αστικό αδίκημα. Τόσο η ασφάλιση των μηχανοκινήτων οχημάτων, όσο και η ενοχή των ασφαλιστικών εταιρειών για προσωπικές βλάβες τρίτου, επιβάλλονται από το νόμο. Η υποχρέωση της ασφαλιστικής εταιρείας εναντίον του ασφαλιζομένου είναι ενοχή εκ συμβάσεως ή από δικαιοπραξία. Το άμεσο δικαίωμα του τρίτου - παθόντος - εναντίον ασφαλιστικής εταιρείας βάσει της σύμβασης ασφάλειας

30 βασίζεται στο νόμο και στη σύμβαση, στην οποία δεν είναι συμβαλλόμενος, και οι διατάξεις αυτές αποτελούν οιωνεί συμβατικές ρήτρες.

35

Σε μία μειοψηφία υποθέσεων θεωρήθηκε ότι είναι ενοχή από αστικό αδίκημα (βλ. *Li Lian Tan. v. Durham* [1966] S.A.S.R. 143 *Ryder v. Hartford Insurance Co.* [1977] V.R. 257). Ως εκ τούτου το διέπον δίκαιον καθορίζεται με τον Κανόνα που ετέθει στην υπόθεση *Phillips v. Eyre* [1870] L.R. 6 Q.B. 1. 5

Η επικρατέστερη γνώμη όμως είναι ότι είναι ενοχή από οiwονεί σύμβαση και αυτή δέχεται το Δικαστήριο τούτο. (Βλ., *Plozza v. South Australian Insurance Co. Ltd.* [1963] S.A.S.R. 122 *Hall v. National and General Insurance Co. Ltd.*, (ανωτέρω) *Stewart v. Honey*, (ανωτέρω) *Hodge v. Club Motor Insurance Agency Pty. Ltd. and Australian Motor Insurers Ltd.*, (ανωτέρω) Law Com. Working Paper No. 87 (1984), paras. 6.61-6.72.). Ο Morse στο "Private International Law" (1979) πραγματεύεται το θέμα στις σελ. 15 163-166 και στη σελ. 164 γράφει:-

"The mainstream of authority is, however, to the opposite effect. The analogy of *Phillips v. Eyre* has been explicitly rejected. While the liability of the tortfeasor must be tested against the *Phillips v. Eyre* rule, the existence of a direct action against the insurer has been classified as a kind of quasi-contractual right, an extension of the liability of the insurer under the insurance policy through the means of the direct action statute. The consequence of this approach is that the question whether the victim has a right of direct action against the insurer is governed by the law governing the insurance contract." 20 25

Στο σύγγραμμα Dicey & Morris "The Conflict of Laws" 11η Έκδοση στις σελ. 1399-1401 διαβάζομε:- 30

"There is no English authority on what law governs the question whether, under a third-party- risk policy, an insurer is directly liable to the victim of an accident. The matter has, however, been considered in Australia where two views have been taken. According to a minority of the decisions the issue is to be treated as one in tort and therefore subject to the rule in *Phillips v. Eyre*. The 35

mainstream of authority, however, regards the question as contractual and this, it is submitted, is the correct view. Accordingly, the victim of an accident who seeks to make the insurer directly liable in an English court must establish that by virtue of the proper law of the contract of insurance, a victim is entitled to make a claim against the insurer directly. Whether the *lex fori* or *lex loci delicti* confers upon the victim a right of direct action is irrelevant. The direct action against the insurer will, however, be subject to any substantive preconditions to liability imposed by the proper law of the insurance contract. One such likely condition is that the insurer will not be liable unless the insured would himself be liable to the victim. It would appear that what is meant by this requirement will be a question of construction of the legislation which give rise to the direct action, or possibly of the relevant insurance contract. On such a construction, the requirement may mean that the liability of the insured must be determined according to the *lex loci delicti* and that reference to any other system of law is unnecessary. Alternatively, it may mean that reference has to be made to a rule for the choice of law to determine the liability of the insured and the question then arises as to whether the court should apply the English choice of law rule set forth in Rule 205, or the rule for the choice of law in tort which obtains in the country of the proper law of the insurance contract. It is submitted that the court should apply the choice of law rule of the country whose law governs the insurance contract. In principle, the right of direct action created by a foreign law should only be exercised within the limits and conditions laid down by that law. If the foreign choice of law rule would select a system other than that applicable by virtue of Rule 205, the result may be that, in an action in England, the victim could succeed against the insurance company but not against the insured. This result is not as indefensible as at first sight appears, for the question of whether or not the insured would be liable in tort in an action in England is separate from the question of whether the insurer is directly liable to the victim in such an action."

Το αρμόζον δίκαιο σε ενοχή από δικαιοπραξία - the *lex contractu* - το οποίο ρυθμίζει το σύνολο της είναι το δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτό το δίκαιο επέλεξαν τα μέρη στη σύμβαση. Είναι το *lex voluntates* και αναφέρεται ρητά στο ασφαλιστικό συμβόλαιο ως *The Motor Vehicles (Third Party Insurance) Law 1954* που είναι το ισχύον δίκαιο στην Κυπριακή Δημοκρατία. 5

Εφεδρικά, από όλες τις ειδικές συνθήκες στην παρούσα υπόθεση, το αρμόζον δίκαιο είναι πάλι στην περίπτωση αυτή το δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η υποχρέωση ασφάλειας απορρέει από το Νόμο. 10

Η υποχρέωση του ασφαλιστή έναντι τρίτου προσώπου, που είναι μέρος της ασφαλιστικής σύμβασης, επιβάλλεται από τη νομοθεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το ασφαλιστήριο έγγραφο έγινε στην Κυπριακή Δημοκρατία. Το γραφείο της εφεσίβλητης ασφαλιστικής εταιρείας και η έδρα της είναι η Λευκωσία, η πρωτεύουσα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η δήλωση της βούλησης των δικαιοπρακτούντων για το εφαρμοστέο δίκαιο είναι καθαρή και περιέχεται στο ασφαλιστικό συμβόλαιο τους. Είναι και επιτακτική, δηλαδή, το αναγκαστικό δίκαιο επιβάλλει αυτή. 15 20

Τα ζητήματα που εγείρονται είναι:-

(α) Είναι η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων μέρος του Ιδιωτικού Διεθνούς Δικαίου της Κυπριακής Δημοκρατίας; και 25

(β) Έχει ο εφεσείων οποιοδήποτε δικαίωμα βάσει του Κυπριακού Δικαίου, ενόψει της πρόνοιας του Άρθρου 10 του Νόμου· ικανοποιεί τις ειδικές προϋποθέσεις και προσδιορισμούς που τίθενται στο άρθρο αυτό;

Η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων είναι σε απλούστευση η εξής. 30

Εάν ένα πρόσωπο αποκτήσει δικαίωμα σε μια χώρα μπορεί να το διεκδικήσει, με ορισμένες προϋποθέσεις, με ένδικα μέσα σε άλλη χώρα όπου βρίσκεται το πρόσωπο

5 που έχει την υποχρέωση. Το κεκτημένο δικαίωμα, που δημιουργείται στην πρώτη χώρα, ακολουθεί τον εναγόμενο, αναγνωρίζεται στη δεύτερη χώρα όπου βρίσκεται και διεκδικείται με αγωγή στο Δικαστήριο της δεύτερης χώρας. Ο Dicey στην 3η Έκδοση διατύπωσε το αξίωμα ως ακολούθως:

10 "Any right which has been duly acquired under the law of any civilised country is recognised and, in general, enforced by English courts, and no right which has been duly acquired is enforced or, in general, recognised by English courts."

Στην υπόθεση *Slater v. Mexican National R.R. Co.* (1904) 194 U.S. 120, στη σελ. 126 ο Δικαστής Holmes είπε:-

15 ".... The theory of the foreign suit is that although the act complained of was subject to no law having force in the forum, it gave rise to an obligation, an obligatio, which, like other obligations, follows the person, and may be enforced wherever the person may be found."

20 Ο Δικαστής Cardozo στην υπόθεση *Loucks v. Standard Oil Co.*, (ανωτέρω), στη σελ. 110 είπε:-

25 "A foreign statute is not law in this state, but it gives rise to an obligation, which, if transitory, 'follows the person and may be enforced wherever the person may be found' 'No law can exist as such except the law of the land; but it is a principle of every civilized law that vested rights shall be protected'."

Στην 8η Έκδοση του Dicey & Morris, σελ. 8 υποσημείωση 17 διαβάζομε:-

30 "Οι απόψεις του Dicey για τα κεκτημένα δικαιώματα δεν τυγχάνουν αποδοχής πλέον."

Στις Ηνωμένες Πολιτείες η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων με όλες τις συνέπειες της εγκαταλήφθηκε.

Στην υπόθεση *Babcock v. Jackson* [1963] 2 Lloyd's Rep.286, 12 N.Y. 2d 473, στη σελ. 478 ο Δικαστής Fuld είπε:-

"Although espoused by such great figures as Holmes J. and Professor Beale, the vested rights doctrine has long since been discredited....." 5

Καταστροφική αντίθεση προς τη θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων εκδήλωσαν ο Arminjon (1933) *Recueil des Cours*, II, 5-105, ο Cook στο Άρθρο *The Logical and Legal Bases of the Conflict of Laws* (1924) 33 *Yale Law Journal*, σελ. 457 και ο Lorenzen σε Άρθρο του στο (1924) 33 *Yale Law Journal* σελ. 736. 10

Η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων απορρίπτεται από όλες τις νέες εκδόσεις των Αγγλικών Συγγραμμάτων πάνω στο Αγγλικό Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο. 15

Η θεωρία των κεκτημένων δικαιωμάτων δεν γίνεται δεκτή στο Κυπριακό Δίκαιο και το Δικαστήριο αυτό δεν θα την εφαρμόσει γιατί δεν υιοθετείται από το τωρινό Αγγλικό Κοινοδίκαιο και τα έγκυρα Συγγράμματα πάνω στο Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο. 20

Ο Νόμος, (Κεφ. 333), θεσπίστηκε στις 15 Δεκεμβρίου, 1954. Ήταν ισχύον δίκαιο την ημέρα της εγκαθίδρυσης της Δημοκρατίας - (16 Αυγούστου, 1960) και εξακολουθεί να ισχύει. Σύμφωνα με το Άρθρο 188 του Συντάγματος ερμηνεύεται και εφαρμόζεται προσαρμοσμένος, στο μέτρο που είναι αναγκαίο, προς το Σύνταγμα. 25

Αναγκαία προϋπόθεση για τη δημιουργία της υποχρέωσης με βάση το Άρθρο 10 του Νόμου, είναι η ύπαρξη "judgment (δικαστικής απόφασης) in respect of any such liability as is required to be covered by a policy issued under the provisions of paragraph (b) of subsection (1) of section 4." 30

Για την ερμηνεία του όρου "judgment" λαμβάνονται

υπόψη οι πρόνοιες του Συντάγματος για τους μηχανισμούς απονομής της δικαιοσύνης στη Δημοκρατία και το κείμενο του Νόμου μόνο.

5 Το ισχύον δίκαιο στις Βάσεις, έστω και αν είναι το ίδιο με το Νόμο, δεν ασκεί καμιά επίδραση στην ερμηνεία της λέξης "judgment" στη Κυπριακή Νομοθεσία.

10 Η δικαστική εξουσία στη Δημοκρατία ασκείται από το Ανώτατο Δικαστήριο και από κατώτερα Δικαστήρια τα οποία ιδρύονται με νόμο τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος - (Άρθρο 152 του Συντάγματος). Τα αρμόδια κατώτερα Δικαστήρια που εγκαθιδρύθησαν για τη λύση αστικών διαφορών, όπως η παρούσα, με τους περί Δικαστηρίων Νόμους 1960 μέχρι 1991, είναι τα Επαρχιακά Δικαστήρια.

15 Η ερμηνεία του όρου "judgment", λαμβανομένου υπόψη όλου του κειμένου του Νόμου, δεν είναι δυνατό να επεκτείνεται σε αποφάσεις Δικαστηρίων εκτός των ορίων της επικράτειας της Δημοκρατίας. Η έννοια του όρου "judgment" δεν μπορεί να είναι άλλη από δικαστική απόφαση που εκδίδεται από αρμόδιο Δικαστήριο της Δημοκρατίας.

20 Για τους πιο πάνω λόγους η έφεση θα απορριφθεί.

25 Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι υπάρχει μια ανωμαλία η οποία προξενεί αδικία στον εφεσείοντα. Παρόμοια ανωμαλία μπορεί να υπάρξει και σε περιπτώσεις άλλων αποφάσεων των Δικαστηρίων της Δημοκρατίας εναντίον προσώπων που κατοικούν, έστω και προσωρινά, στις Βάσεις. Δεν υπάρχει τρόπος αμοιβαιότητας εκτέλεσης των αποφάσεων αυτών. Το θέμα χρειάζεται κάποια ρύθμιση.

30 Οι κυβερνήσεις της Δημοκρατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου έχουν το βάρος για την εξεύρεση ικανοποιητικής λύσης προς αμοιβαίο όφελος.

Θα ήταν παράλειψη αν δεν εκφράζαμε την εκτίμηση μας για τη βοήθεια που ο Γενικός Εισαγγελέας και οι δικη-

γόροι των διαδίκων πρόσφεραν στο Δικαστήριο στην παρούσα υπόθεση.

Ενόψει όμως των ζητημάτων που έχουν εγερθεί στην έφεση, θεωρούμε ότι τα έξοδα δεν πρέπει να ακολουθήσουν το αποτέλεσμα και δεν εκδίδομε καμιά διαταγή για έξοδα.

5

*Η έφεση απορρίπτεται χωρίς
έξοδα.*